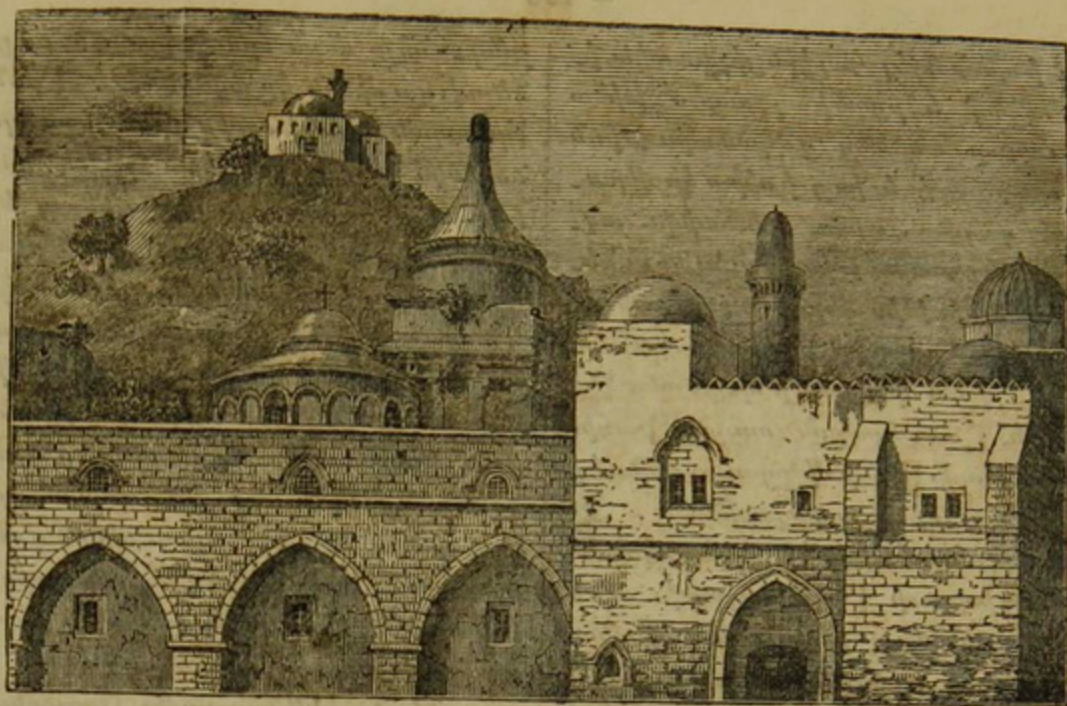

ԵՐԿՐՈՐԻ ՏԱՐԻ
ԹԻԻ 12.

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31.
1867.

Ա Մ Ս Ա Գ Ի Ր

ԱՅԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՕՐԻՆԱԿ ԵՐԿՐՈՐԻ ՆԱՄԱԿԻ ԳՐԵՍԼ Ի ԿՈՂՄԱՆԷ ԱՄԵՆ.

ԵՍԱՅԻ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԿԻ

ԱՌ ԹԷՈԴՈՐՈՍ ԿԱՅՍՐՆ ԵԹՈՎՊՈՅ

ԱՄՍԱՏԵՏՐԻՍ հոկտեմբեր ամսոյ
Թուոյն մէջ համառօտ յիշատակու-
թիւն մի ըրած էինք Ամեն . Աստուծոյ
Արքայան Պատրիարքի երկրորդ անգամ
աղերսանոց նամակ մի գրեւ յառ թէո-
դորոս Ա Եհափառ կայսրն Աթոլիոյ
վան ազատութեան Անգղիոյ ընդ-
տարիւրոց : Սոյն նամակս Արքեպիս-
կոս Գրեւա զրուած է , որու հայերէն եւ
գաղղիերէն թարգմանութիւններն այս
անգամ անհրաժեշտ հարկ կը համա-

րինք հոս հրատակել ի գիտութիւն
հասարակութեան եւ ի նիւթ ազգային
պատմութեան :

Աթոլիոյ խնդիրն որ ժամանակիս
քաղաքականութեան ծանր խնդրոց մի
նրն է , եւ որոց մէջ մեր ազգն եւս իւր
գերն ունի , եւ սոյն գերը Սուրբ Աթո-
ղոս հարազատ միաբաններէն Գեր-
Իսահակ եպիսկոպոսի եւ Արք . Տի-
մոթէոս վարդապետի ձեռամբ կը լինի ,
որչափ որ սոյն երկու անուանոց Սիսի

մէջ ի պահանջել հարկին յիշատակուիլը ոմանց՝ և բարեբաղդապէս խիստ թուաւոր անձանց դժկամակութիւնն կը պատճառէ և խոց ի սիրտ կը վիրաւորէ զանոնք, այսու ամենայնիւ աղ-գային ընդհանրութիւն իրաւունք ունեւրով սոյն նիւթիս վերայ ատոյգ տեղեկութիւններ Սուրբ Աթոռէս պահանջելու, փասն որոյ իբր ի պարծանս Ագգիս և Առաքելական սուրբ Վահիս կը փութամք Սիօնի միջոցաւ աւանդել ի տեղեկութիւնն ապագային:

Ինչպէս նամակիս մէջ յիշատակուած է, Ագգիսոսի Ռարձրապատիւ մեծ Փոխարքայն եւս իւր կողմէն մասնաւոր գիր մի գրած և երկուսն միասին յատուկ պնդադեռականով ուղարկած է: Ա. Ռարձրապատուութեան սոյն Անկիւ-Աթոլարական խնդրոյն մէջ բաւոյական միջոցով միջամտութիւն ընելն և Անգղիական կառավարութեան զայն

չնդունելը մերն պատակէն դուրս լինելով, սա միայն կը յարեմք թէ, Այն. Սրբազան Պատրիարքին գրած երկրորդ նամակն եւ բարոյական միջամտութիւնն բրիտանական արքունեաց երկրորդ անգամ ծառայութիւն մի ըրած կը համարուի. երանի թէ յիշեալ Առաւարտութիւնն փոքր մի եւս երկայնամեք և հոյ նուիրակութեան միջնորդութեան վախճանին սպասէր նոսիքան պատերազմի գործողութեց ձեռք զարնելը, թերեւս, ինչպէս վստահեմք, թէ ոգորոս կայսեր արքունիքը գլխովն ինդիրն նորէն գլուարութեանց մէջ չէր ինկներ, որոյ վերայ իրաւամբք իւր աթոռութիւնն կը յայտնէ: Ա. Այնապատիւ Սրբազնութիւնն՝ կարեւոր վշտանալով թէ մինչև ցարդ չյաջողուին և թէ իւր սրբազան նուիրակաց վերայօք լուր չնդունելուն:

TRADUCTION

DE LA SECONDE LETTRE PATRIARCALE ADRESSÉE A S. M. THÉODORE EMPEREUR D'ABYSSINIE, PAR L'ENTRE-MISE DE SON ALTESSE LE GRAND VICE-ROI D'EGYPTE.

Յանուն Հօր և Որդւոյ և Սուրբ Հոգւոյն, մի Առաւած՝ յիւր անձինս:

Ի ծառայէս Աստուծոյ Առաջի արքեպիսկոպոս և Պատրիարքէ Հայոց աղգախառաց:

Առ Ն. Վեհափառ Թագաւորն՝ որում շնորհուած են Աստուծոյ երախտին, որոնց և ինքն անդադար երախտագէտ է: Առ Թագաւորն՝ որ ի յարգի ունեւրով օրինաց կայելը, անոնց կը յեռա ոտակայէս, և բաշ արամաղիր լինելով բարեբարութեանց՝ ապահովութեան և արդարութեան բարիքը բոլոր Աթոլիկոյ ժողովրդեան վերայ կը տարածէ: Ընդհանուր աղգախառ (որդոտորոս) Բրիտանիոյ պարծանքը, Սուրբանն մեծարդոյ և հռչակաւոր լցեալ աստուածեղէն սրբութեամբ, և զօր մերում սրբոյ, մեծի կայսեր Թեոփոսի, Թագաւորին աւանայն Աթոլիկոյ և գերագոյն Պահագրանի աշխարհի իւրում: Յաւելթ Տէր զբարի արամագրութիւնս, որդ, զփառս, զմեծութիւն և զբարեյաջողութիւն:

Յետ առաջի առնելոյ կոյսերական Մեծութեան Արամ զպատշաճաւոր յարգանս, զմեծարանս և զօրհանութիւնս ըստ պահանջելոյ սրբոյ աւետարանին:

Au nom du Père, du Fils et du Saint Esprit, un seul Dieu en Trois Personnes.

De la part du Serviteur du Dieu, Esaïa Archevêque et Patriarche de la Communauté Arménienne Orthodoxe.

A sa Majesté le Souverain en qui les bienfaits du Dieu ont été placés et dont il est sans cesse reconnaissant; le Souverain qui, appréciant les noeuds de la Loi s'y appuie fortement et qui, bien disposé aux biens, étend les bienfaits de la sécurité et de la justice sur tout le peuple Abyssinien. La gloire de toute la Chrétienté Orthodoxe, le Sultan respecté et la Célébrité même qui est rempli de la Sainteté divine, notre Saint Frère, le Grand Empereur Théodore, Roi de toute l'Abyssinie et le Haut Gardien de ses territoires, que Dieu augmente ses bonnes dispositions, sa gloire, sa dignité et sa prospérité!

Après avoir porté à Sa Dignité Impériale tout ce qui conviendrait, des hommages, du respect, de la bénédiction qu'exige le Saint Evangile et dont est

որով լի է սուրբ Բեթլէմ, Զորդանոս գետն, Եիսուսի Քրիստոսի գերեզմանն սուրբ Աթոն լեռն, յորոյ վերայ գետնդեպ է Երուսաղէմ քաղաքն և բոլոր սրբազան տեղերն, ուր կատարեցաւ Քրիստոսի մարդեղութեան խորհուրդն, ուրտեղ է և սուրբ Զակարայ Տեառնըբոր եկեղեցին, յորում կայանան բովանդակ միջոյք մեր հարկանելոյ դպուսն ազօթից ի կողմանէ իմ և բոլոր ուխտիս, որպէս զնմանն Երուսաղէմ (Տէր) զպետութիւն ձեր, զարդաշուքն զԺողովուրդն ձեր բարեմասնութեամբ, և զերջապէս զձեզ՝ զԹագաւորական բնտանից և զԵրկաթութիւն մեծի Ներսիսայ լցուցէ երկնային օրհնութեամբ, և բարձր կառավարութեան ձերում հակեցէ : Բայց յայսցիկ ողջն շատ նուիրեմք և խորհարան կրօնից և լիա է օրհնութեան օրոյ ազբիւր է հաւատքն, Եւս որոյ համարձակիմ գնել յոսս վ. 2. նախ՝ գնանա հաստատուն սիրոյ, որ աղէն իսկ յայնի են Չեր նամակիս միջոյս, զոր հոգ տարի առաքել մեծի Վհախաւութեանց մեր գերազատիւ Նուիրակ մեծորոյ խառնակ Երբեպիս, կողմին և մեր որդւոյն արժանապատիւ Տիմոթէոս վարդապետին հետ :

Երկրորդ՝ պատիւ ունիմ ծանուցանել մեծի Վհախաւութեան ձերում, որ Բարձրապատիւ մեծ Փոխարքայն Եգիպտոսի զարդացնելով իւր երկիրն, բնն ամենայն բարեօք ապահովութեան և բարեմասնութեան, և հոն խառն գիտնող ճանապարհորդներն իւր առատութեան նշաններովն ճոխացնելով ցանկացոյ տեսանել այն երկրին սիրուն գեղեցկութիւնները և այցելութիւն բնել նուիրական յիշատակաբանաց՝ որովք լցուեն երկիրն, մանաւանդ դարձաւ ցայ տեսնելով հոն սիրող բարեկարգութիւնն և ուրիշ գեղեցկութեանց մէջ այն բաշխներն որով բոլոր ուղղախա ըրիտանեայ աղէքն լցեալ են բարեւեր մօք : Ո՛հ բոլոր այս բնածնէրս բան մի լինարձեր բարեկամութեան և սրտաբոխ սիրոյ մեծամեծ զգացմանց, և ակնածութեան այն մեծ ապացոյցներուն քով, զորս Ն. Բարձրապատիւութիւն մեծ Փոխարքայն Եգիպտոսի իւր հոգածութեամբն եռանդաւորն ողւով կր կրէ Չեր անձին դէմ և ձեր բարձր կառավարութեան բարեկարգութեամբ, ի լրումն սպրտուց դրացութեան՝ որք մասն համարին մարդկութեան, զորմք և մեք հոգւով չափ զգացած ենք :

Այսպէս ուրեմն Ն. Բարձր. մեծ Փոխարքայն Եգիպտոսի տեսնելով որ Անգղիացի հպատակաց բանտարկութեան վերայ այն մեծ Տէրութիւնն բարեկամական բոլոր յարաբերութիւններն ձեր բարձր կառավարութեան հետ ընդհատելով պատերազմ հրատարակեց, և Եթովպիոյ դէմ մեծ արշաւանք և բարձրաձեռն բանակ մի խրկեց ուսմբերու հրացաններու և ուրիշ զենքերու, և այս իրեն ցաւ մի էր, վասն զի նորա բարի կամքը ջանաց ի բաց առնել ձեր բարձր կառավարութեան մէջ բարձր անկարգութեանց պատճառներն, բայց զորում բուն իսկ կրաց վիճակը բարեկամական շատակ աչօք գիտելով :

rempli le Bethléem sacré ainsi que le Jourdain, le Tombeau du Jésus-Christ et la montagne de Sion sur laquelle sont placés Jérusalem et tous les endroits sacrés, où le Mystère de l'incarnation du Christ a eu lieu, où l'Eglise de Saint Jacob son Frère, en quoi consistent tous nos moyens de frapper à la porte de la prière exaucée de ma part et de la part de tout le clergé à l'effet de perpétuer Votre Puissance, de faire prospérer Votre peuple et de Vous remplir enfin, Vous, Votre Famille Royale et la dynastie du Grand Négus de la bénédiction céleste et de la vigilance de Votre Haut Gouvernement. Tout cela joint à de grandes salutations partant de la sainte religion et à de grandes bénédictions dont le point du départ est la foi. Après quoi je prends la liberté de soumettre à V. M. 1°. Les marques des rapports solides de l'amitié qui vous ont déjà été connus par une lettre claire que nous avons pris soin d'adresser à Votre Haute Majesté avec notre honorable délégué, le respectable Archevêque Isac et notre fils l'honorable Dimoteus.

2°. J'ai l'honneur de porter à Votre Haute Majesté que, Son Altesse le Grand Vice-Roi d'Egypte ayant doté ses Etats des bienfaits de la sécurité et de la prospérité, et tous les voyageurs qui y affluent par les marques de sa générosité, j'ai désiré voir les beautés charmantes de ce pays et visiter tous les monuments sacrés dont il est rempli; j'ai contemplé surtout l'ordre qui y règne et entre autres beautés les bienfaits dont toutes les communautés chrétiennes Orthodoxes sont pourvues dans les intentions de bienfaisance. Eh! Qu'est-ce que tout cela à côté de grands sentiments d'amitié et d'attachements de coeur, de grandes marques d'égards dont Son Altesse le Grand Vice-Roi d'Egypte, dans sa sollicitude, est animé pour Votre Personne et pour l'ordre de Votre Haut Gouvernement, pour remplir les devoirs de voisinage qui font partie de l'humanité, et dont nous sommes bien pénétrés.

C'est ainsi que Son Altesse le Grand Vice-Roi d'Egypte considérant qu'à la suite de l'emprisonnement des sujets Anglais, cette Grande Puissance, interrompant tous rapports d'amitié avec Votre Haut Gouvernement, Vous déclara la guerre, dirigea contre l'Abyssinie une grande expédition, une nombreuse armée de canons, fusils et autres armes et cela lui faisant de la peine, sa bonne volonté tendra à lever toutes causes de désordre dans Votre Gouvernement; parce que regardant dans le véritable état des choses par les yeux clairs d'amitié, appréciant parfaitement, d'un côté les devoirs de con-

մէկ կողմէն ձեր մեծի Վեհափառութեան արժանաւոր եղած վարկման, յարգանաց և համբաւոյն պարտքերն կատարելապէս ի յարգի ունելով, և միւս կողմէն անպատէն անյնեւ ի համար երկար աշխատութիւններն բռնութեան և գործողութեան միջոցներն ի կշիռ դնելով, և արշաւանք ընելու համար զգրքերն զոր այն Տէրութիւնն ունի, բոլոր այս բաներս մտածել առին Ն. Բարձրապատուութեան իւր բարեկամական արդարացի զգացմանց մէջ որ եմով պական կառավարութիւնն թէպէտեւ ունի զորութիւն և մեծ կարողութիւն օտար յարձականց դէմ իւր երկիրը պաշտպանելու, այսու ամենայնիւ պիտի ստիպուի պատերազմելու, արիւն թափելու և բոլոր աշխարհի խաղաղութիւն միջոցներու բայց յայտնէ Անգղիական տէրութիւնն Օմանեան Դըրան, Եգիպտոսի բարձր Կառավարութեան և միւս Քրիստոնեայ մեծ Տէրութեանց հետ բարեկամական յարաբերութիւններ ունելով, կրնայ այս մեծ Տէրութիւններէն օգնութիւն գտնել, ինչպէս դիւրին է գուշակել, որովհետեւ բոլոր իշխանութեանց փառքն ու պարծանքն այն է որ հաստատուն պահուի ապահովութեան հիմունքն հաղորդակցութեանց մէջ, և աշխարհիս մէջ խաղաղութեան վիճակը շարունակուի, որքան որ այս խաղաղութեան վիճակը դանազան տէրութեանց մէջ ամենէն զորաւոր միջոցն է քաղաքականութեան և ամենէն հաստատուն երաշխաւորութիւնն ընդ դէմ խանդարման:

Այսպէս ուրեմն վստահելով բարձր խմաստութեանն որ շնորհուած է Ձեր անձին, և արդարացի խոհեմութեան ակզբանց կիրառութեան վերայ, Ն. Բարձրապատու մեծ Փոխարքայն Եգիպտոսի պատշաճ համարեց ուղղել առ Ձերդ Վեհափառութիւն մտերիմ սիրոյ նամակ մի, յուսալով Ձեր վիհանձն սիրտն յայն աստիճան դրաւել, որով Ձեր անձնական սրամտութիւնն և թագաւորական մեծահոգիութիւնը ջղոյ տրուի արձակելով բանտէն Անգղիացի կալանաւորներն իրենց պարտապատշաճ նկատմունքներով, և այս ուրիշ բանի համար չէ, այլ նոյն մեծ արշաւանին գէշ հետեւանաց առաջին առնելու, որու վստահներն ու չարիքներն դիւրին է խնամուլ որ և է բարեմիտ մարդոց, և հաշտական յարաբերութեանց հին կապերն նորոգելու և աւելի ամբաջնելու: Ն. Բարձր. մեծ Փոխարքայն Ափիսյոսի բարի զգացմունքներն հաստատ անկեղծութեան մի ապահովիչ յայտարարութիւններ Ելլալով, համաձայն են մեր յարգեալանդն փափաքանաց և անձնական գաղափարաց զորս յայտնած էինք մեր նախնին երկու նախնական միջոցաւ զորս կանխաւ առաքեցինք առ Ձեր Վեհափառութիւն, միջնորդութեամբ Տէառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ առաջնորդեց մեզ ի շաւիղ հեղուցութեան, յանձնեց զխաղաղութիւն, զբարի կենցաղ, և պարտիք դրաւ մեր վերայ օտարաւոր լինելու և վեհանձն առ հիւրս, իրեւ սրբազնագոյն պարտիք որով ընդունելի կը լինին այս աշխարհիս մէջ մեր ուխտերը:

Ըստ որում Ձեր Օգոստոսփառութիւնը ուղղա-

sideration, du respect et de la juste renommée, dûs à Votre Haute Majesté, et de l'autre, tous les moyens d'action, de force, de persévérance à traverser le désert et de force pour faire les invasions, que cette Puissance possède, il est venu à la pensée de Son Altesse dans ces justes sentiments d'amitié que le Gouvernement Abyssinien, malgré la force et la grande puissance dont il est doté pour défendre ses pays contre les invasions étrangères, ne sera pas moins obligé de combattre, de faire couler du sang et de porter le désordre dans le repos du monde entier, d'autant plus que la Puissance Anglaise, ayant des rapports d'amitié avec la Sublime Porte Ottomane, avec le Haut Gouvernement Egyptien et avec les autres Grandes Puissances Chrétiennes pourra profiter des offres auxquelles seront attirées aux besoins toutes ces Grandes Puissances, ainsi qu'il est facile de concevoir, d'autant plus que toute la gloire de toutes les Autorités consiste à consolider les bases de la sûreté dans les voies de communications et de continuer l'état de paix dans le monde, tant que l'état de paix entre les différents gouvernements est le plus grand moyen de la civilisation et la plus solide garantie contre la destruction.

Ainsi donc, comptant sur la haute sagesse dont Votre Personne est douée et sur la pratique des principes de juste prudence et du bon sens dont Elle est dotée, Son Altesse le Grand Vice-Roi d'Egypte a trouvé convenable d'adresser à Votre Majesté les charmes d'une lettre de cordialité dans l'espoir d'attirer Votre coeur généreux à un tel point qui marquera Votre sagacité personnelle et Votre magnanimité royale en renvoyant de la prison les prisonniers Anglais avec tous les égards convenables, et cela pour conjurer les mauvaises conséquences de cette grande invasion dont le danger et le mal sont faciles à concevoir pour tout homme de bon sens et pour renouer les anciens nœuds de bons rapports et de les consolider encore davantage. Ces bons sentiments de Son Altesse le Grand Vice-Roi d'Egypte étant des sûres manifestations d'une solide sincérité se trouvaient d'accord avec nos ardens desirs et avec nos propres idées exprimées à l'occasion de l'envoi de nos deux premiers délégués que nous avons précédemment envoyé à V. M. par l'entremise de Notre Seigneur Jésus-Christ qui nous a guidé dans la voie de la modestie, recommandé la modération, la bonne morale et nous a fait un devoir de l'amour de l'étranger et d'être généreux envers les hôtes, comme le plus sacré devoir qui exaucerait les vœux dans ce monde.

Comme Votre Auguste Personne est des plus pi-

փառ անձանց մէջ ամենէն բարեպաշտն է և մի ի բարձրագոյն աստիճանաւորաց որոց վերայ կրնայ մարդքս փառանք լինել իւր բարի կամաց գործադրութեան մասին : Չ. Վ. լաւ կը ճանչէ որ անոնցմով կը փառաւորինք մեր մասնաւոր կերպիւ , և թէ շահ և օգուտ է մեզ Եթովպական տէրութեան բարեկարգութիւնը ընդ հոփանաւորութեամբ Չ. կայսերական վեհափառութեան , անկախ խորութենէ անձին Չեր և սիրոյ որով կապուած էք սուրբ Գրոց սկզբանց հետ , որոնք ինչպէս կը կարծենք՝ հոգեւորութեամբ էք , յմանապէս պատշաճ դատեցինք փառաւորիլ բարեկամական զգացմամբք որ կապած են զմեզ , և Ն. բարձ. մեծ փոխադրացին հետ խորհրդակցիլ ձեր հատընտիր և արժանաւ րյատկութեանց Թեոյ , և այն գեղեցիկ անձնական արժանեաց խորհրդակցութեան պարտքը կատարելնս յետոյ , սրբաւորութիւն համարեցինք նաեւ ուղղել առ Չեր Վեհափառութիւն զառաջիկայ գիրս , և առաքել առ բարձրագոյն արքունի Դուռն ձեր՝ առ ի յուշ առնել նմա թէ ոչ գաղարիմք մեր բնաւ առ Լ. տուած ուղերձելու մեր անկեղծ ազօթքն վասն Չեր , և կատարելապէս համոզուած ենք թէ Լստուած այնպէս զարգարած է զՍրբութիւն Չեր իւր առաւանձապին պարգեւներովն , որ Չեր Վեհափառութիւնը պիտի մերժէ անտարակցոյ ամէն վատ գործերն և իւր մարտի իրեզն չպիտի բեռնաւորէ փոքրիկ չարութիւն մի եւս հաջընելով Լստուծոյ ըստեղծուածաց : Թէ պիտի ներէք նոցա մեզաց , և պիտի բարեհաճիք անտարատ պահելու , ինչպէս որ կը վայելէ , մեծ և հաշակաւոր տէրութեանց պատիւը՝ բարի յիշատակներով և անթերի պահպանութեամբ :

Ուստի հարկ չեմ համարիր կրկնելու յայտմանին իմ աղաչանքներս , փառանք լինելով Չեր արժանեաց . դո՛ւ կը լինիմ՝ միայն հրաւիրել Չեր Սրբութեան վերայ ամենաուրբ Երրորդութեան օրհնութիւններն , որոնք որոց խորհուրդը բոլոր գերազնիւ և արքունական զերգաստանին անդամոց վերայ կ'անցնի , և բոլոր անոնց՝ որոնք առանձնապէս ստացած են հոգեւորական սէրն և արժանի հանգիստցան աստուածային օրհնութիւններն ընդունելու :

Ապաստելով զարձի մեր Նախարկաց Չեր պաշտպանեալ երկրէն՝ ունելով իրենց հետ ուրախութեան շնորհաւորութեան և Չեր Վ. անձին վերայ զովաբանութեանց գրօշալիք , որ ինչպէս կը յուսամ՝ ըստ կարի շուտով ետ պիտի դարձնէ մեր կարօտակէզ փափաքը լեցընելու , պատիւ ունիմք զեղուլ ի վերայ Չեր օրհնութիւնս մեր , մանաւանդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի , և ինչգրելու ինձանէ որ շարունակէ ձեզ իւր բարիքն , պահելով զձեզ և զամենայն սիրելիսդ ձեր յառ ողջ կեանս :

eux personnages Orthodoxes et des plus hauts dignitaires sur lesquels on pourrait compter pour la réalisation de bonnes intentions, que V. M. connaît très bien que nous nous glorifions plus particulièrement et que nous nous intéressons à la continuation de l'ordre de la Puissance Abyssinienne sous les auspices de V. M. Impériale, indépendamment de la Sainteté de Votre Personne et de l'attachement aux principes de la Sainte Ecriture dont nous croyons V. M. bien animée, nous avons trouvé également convenable de nous glorifier des sentiments d'amitié qui nous lient et d'entretenir Sa Haute Altesse Vice-Royale des qualités rares de mérite que Vous possédez. Et après avoir rempli les devoirs de l'entretenir de Vos belles qualités personnelles, nous nous sommes faits un devoir de nous empresser pour adresser à Votre Majesté la présente lettre et de l'envoyer à Votre Haute Porte Royale afin de lui rappeler que nous ne cessons d'adresser à Dieu les plus sincères prières en Votre faveur, et nous sommes parfaitement convaincus que Dieu a tellement doué Votre Haute Sainteté de ses dons divins que Votre Majesté repoussera sans doute toute action mauvaise, et ne surchargera jamais sa pure conscience du moindre mal porté aux créatures du Dieu; que Vous leur pardonnerez les péchés et que Vous voudrez bien les réintégrer dans la position d'honneur ainsi qu'il convient à la dignité des Grands Souverains célèbres par les bonnes mémoires et l'entière intégrité.

Par conséquent je n'ai pas besoin de réitérer mes prières à ce sujet, comptant sur Votre entier mérite et je me contente de toucher Votre Sainteté unique par les bénédictions de la Sainte Trinité, bénédictions dont le mystère passera à tous les Membres de la Famille Noble et Royale et tous ceux qui ont possédé les privilèges de l'amitié spirituelle, et se sont rendus dignes de recevoir les bénédictions divines. Voilà ce que nous prenons soin de porter à Votre Haute connaissance.

Dans l'attente de retour de nos missionnaires de Votre pays sauvegardé, portant les drapeaux de joie, de félicitation, de louanges de V. M. qui ne tardera pas sans doute de nous les rendre au plus tôt possible pour exaucer nos ardents desirs, nous avons l'honneur de Vous prodiguer nos bénédictions et de Vous charger surtout des bénédictions de notre Seigneur Jésus-Christ et de Le supplier de continuer ses bienfaits à Votre Majesté et de Vous conserver en bonne santé, Vous et tous Vos amis.